

THE DESPERATE

VERWERKINGSMATERIAAL BIJ DE FILM

THE DESPERATE

Regisseur Ben-Hur Sepehr hoorde het (waargebeurde) verhaal van **THE DESPERATE** *een aantal jaren geleden van een voormalige bewaker van het desbetreffende concentratiekamp. Hij besloot er een film over te maken en* **THE DESPERATE** *(inmiddels winnaar van 67 awards) is het resultaat.*

Dit verwerkingsmateriaal is bedoeld om met elkaar in gesprek te gaan naar aanleiding van het kijken van de film. Daarbij ligt een bijzondere focus op vragen die het gesprek op gang kunnen brengen over (mede)menselijkheid en tolerantie. Vragen die bij uitstek geschikt zijn voor jongeren. Er is van uitgegaan dat er bij de gesprekspartners enige kennis is m.b.t. de Tweede Wereldoorlog.

Regisseur Ben-Hur Sepehr

HITLER

Hitler wilde het 'Joodse vraagstuk' oplossen.

» *Wat wordt hiermee bedoeld?*
» *Hoe probeerde hij dat te doen?*

Uiteindelijk vonden 6 miljoen Joden de dood in Hitlers doodsfabrieken.

GENERAAL VON ULBRICHT *tegenover* DE NAAMLOZE GEVANGENE MET ALLEEN EEN NUMMER

Het doel van de Nazi's was om alle Joden te vernietigen. De methode was verschillend en vroeg om de inzet van burgers en soldaten. Door de propaganda werden de Joden structureel neergezet als andere mensen, minderwaardige mensen en uiteindelijk onkruid. Joden werden opgepakt, afgevoerd naar concentratiekampen en daar werden ze een nummer, op de lijst gezet om gedood te worden. Eenmaal in het kamp deed het er niet meer toe wie je ooit was geweest, je kreeg slechts een nummer op je arm getatoeëerd.

» *Zie je hoe mensen tot onkruid bestempeld worden? Herken je dat vandaag de dag nog ergens?*
» *Wat betekent het als je nog slechts een nummer bent?*

DE JOODSE CHIRURG JAKOB BLUMENTHAL *tegenover* HITLER

Op de vraag van Generaal Von Ulbricht of de gevangene wel een echte dokter is, komt deze met een stevige opsomming, van wie hij is en wat hij kan. Zijn antwoord is eigenlijk meer gericht tegen Hitler dan tegen de generaal:

› Ik ben chirurg Jakob Blumenthal (dan geen nummer meer),
› professor in de geneeskunde,
› voormalig hoofd van de medische faculteit van de universiteit van München,
› hoofd van de chirurgische afdeling,
› voorzitter van het hartinstituut en voorzitter van Duitslands Vereniging Van Hartchirurgen en Neurologen,
› heb negentien nationale en internationale prijzen gewonnen op het terrein van hart- en hersenchirurgie en neurologie,
› en heb veertien medische en wetenschappelijke boeken geschreven en uit acht daarvan wordt wereldwijd nog onderwezen aan universiteiten.

HOOR EN WEDERHOOR

BEVEL

GENERAAL: ‘Wilt u mijn zoon helpen?’
CHIRURG: Waarom zou ik u helpen? U bent mijn vijand.’
GENERAAL: Dan geef ik u een bevel of laat u doodschieten!’
CHIRURG: Oh, doe dat maar, ik sta toch op de planning om de ovens in te gaan.’

» *Wat is de belangrijkste reden dat de chirurg de zoon niet wil opereren?*
» *Waarom werkt het bevel van de generaal niet?*

REDEN

GENERAAL: ‘Ik ben slechts soldaat die het land probeert te redden.’
CHIRURG: ‘Hoe dan? Door onschuldige mannen die dat land hebben opgebouwd te vergassen?’
GENERAAL: ‘Ik moet (als officier) slechts gehoorzamen zonder vragen te stellen. Een dokter heeft de plicht om een leven te redden, elk leven, onder elke omstandigheid.’

» *Wat vind je van de redenatie van de generaal ‘bevel is bevel’?*
» *En de logica ‘een soldaat moet doden, een dokter levens reden’?*

SMEKEN

GENERAAL: ‘U redt het leven van mijn zoon en ik red het uwe. Ik smeek het u.’
CHIRURG: ‘Het leven is kostbaar, nietwaar? En mijn enige zoon dan? Uw soldaten hebben hem opgehangen. Kunt u mij mijn zoon teruggeven?’

» *Een bevel werkt niet, een gesprek met argumenten helpt ook niet echt, en uiteindelijk smeekt hij de chirurg met het aanbod om hem vrij te laten. Pakt de generaal het gesprek slim aan?*
» *Als de chirurg niet voor deze ruilhandel wil gaan, waarom besluit hij dan toch om de zoon van de generaal te opereren?*

De chirurg kan zich wassen, krijgt een goede maaltijd voorgezet en schone kleren aan, een juiste bril en uiteindelijk slaagt de operatie.

AANBOD

GENERAAL: ‘Ik kom mijn belofte aan u na. U kunt morgen in Zwitserland zijn als een vrij man.’
CHIRURG: ‘Dan is mijn lichaam wel vrij, maar m’n ziel? Kan ik slapen als er honderden onschuldige mensen gaan sterven? Laat ons allemaal vrij.’
GENERAAL: ‘Dat kan ik niet doen, dokter.’
CHIRURG: ‘Geef me dan mijn gevangeniskleren maar weer terug. Ik wil ook bij mijn zoon zijn, bij mijn vrouw, mijn dochter en bij al m’n kleinkinderen. Ik wil graag weer bij mijn familie zijn.’

» *Het lijkt een aantrekkelijk aanbod, en zelfs eerlijk, toch? Waarom is het dat niet?*
» *De chirurg gelooft in leven na de dood en het weerzien van zijn familie. De dood is voor hem in zekere zin ‘vrijheid’. Hoe denk jij daarover?*

EXTRA VRAGEN

» *Als je het laatste beeld van de rokende schoorsteen in gedachten hebt, wat is dan jouw mening over de volgende uitspraak?*

'De herinnering aan het kwaad is een schild tegen het kwaad.'
- *Elie Wiesel*

» *Je zou kunnen stellen dat dit lang geleden heeft plaatsgevonden. Wat moet jij er dan mee? Tegelijkertijd is er vandaag de dag ook onrecht, geweld, discriminatie en antisemitisme. Kan je wat met de volgende quote?*

'Respect en tolerantie zijn bevrijdende handelingen, waarbij de verschillen van anderen worden erkend als hetzelfde als onze eigen en waarbij de rijkdom van een andere cultuur wordt genomen als de rijkdom van alle.'
- *Irina Bokova*

